

HANDLINGAR BEDÖMS EFTER AVSIKTEN

Al-Humaydi Abd Allah ibn al-Zubayr berättade för oss och sade: Sufyan berättade för oss och sade: Yahya ibn Sa'id al-Ansari berättade för oss och sade: Muhammad ibn Ibrahim al-Taymi underrättade mig om att han hade hört Alqamah ibn Waqqas al-Laythi säga: Jag hörde Omar ibn al-Khattab - må Gud vara nöjd med honom - säga från predikstolen: Jag hörde Guds Sändebud - må Guds frid och välsignelser vare över honom - säga:

”Handlingar bedöms endast efter avsikterna, och för var och en gäller det individen har avsett. Den vars Hijra [Migration] var till världsliga vinningar som individen vill uppnå, eller till en kvinna som han vill gifta sig med - hans Hijra är till det som han utvandrade för.” Sahih al-Bukhari

Denna hadith återges från Omar ibn al-Khattab, som berättar att han hörde Profeten ﷺ säga att alla handlingar bedöms utifrån avsikten bakom dem. Det betyder att det inte är själva handlingen i sig som avgör dess värde inför Gud, utan den inre avsikten som driver den. Varje människa får

alltså belöning eller konsekvens i enlighet med vad hon har avsett.

Profeten ﷺ gav ett tydligt exempel: om någon lämnar sitt hem och gör hijra – utvandring – men hans avsikt är att vinna något av denna värld, som rikedom eller att gifta sig med en kvinna, då är hans hijra i verkligheten till det han avsåg. Men om avsikten är att söka Guds välbehag, då är det just det som gör handlingen värdefull.

Hadithen understryker därför att avsikten är själva kärnan i varje handling. Den lär oss att även yttre handlingar som ser goda ut kan förlora sitt värde om de inte är grundade i en ren avsikt. Samtidigt kan enkla handlingar bli stora inför Gud om de görs med uppriktig avsikt.

Förklaring av hadithen **“Handlingarna är endast beroende av avsikterna...”**

Teologisk innebörd

Hadithen är grundläggande för islamisk teologi och rättslära. Den visar att avsikten (*niyyah*) är själva kärnan i varje handling. Gud bedömer inte bara det yttre utan det inre motivet. Detta gör att även små handlingar kan få stor betydelse om de görs med uppriktig avsikt, medan stora handlingar kan förlora sitt värde om de görs för fel syfte. Den fungerar som en princip för både dyrkan (‘ibadah) och vardagliga handlingar.

Språklig och retorisk analys

- **إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ** – uttrycket *innama* är en stark begränsning: “endast” eller “ingenting annat än”. Det betonar exklusiviteten: handlingar är inte giltiga eller värdefulla utan avsikt.
- **وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى** – här förstärks principen med en parallell sats: varje människa får exakt det hon avsåg. Det är en retorisk upprepning som gör budskapet tydligt och minnesvärt.
- Exemplet med hijra till “världsliga vinningar” eller “en kvinna” är en konkretisering som gör principen levande och praktiskt begriplig.

Sammanfattning

Denna hadith lär oss att:

- Avsikten är grunden för varje handling.
- Handlingar får sitt värde och sin belöning endast genom avsikten.

HANDLINGAR BEDÖMS EFTER AVSIKTEN

- Exemplet med hijra visar att samma yttre handling kan vara antingen en stor gudstjänst eller en helt världslig resa - beroende på motivet.
- Alla de klassiska kommentatorerna är eniga om att denna hadith är en av de mest fundamentala i islam, och den används som rättslig och teologisk princip i nästan alla områden av religionen.